

РЕШЕНИЕ

№ 295

гр. Варна, 18.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на шестнадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Ат. Атанасов

при участието на секретаря Елена Ян. Петрова
като разглежда докладваното от Пламен Ат. Атанасов Търговско дело № 20213100900261 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба предявена от “Първа Инвестиционна Банка“ АД, с ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Драган Цанков“ №37, представлявано заедно от Н.Х.Н. и С.А.П., действащи чрез юрисконсулт Г.Д., със съдебен адрес: гр.Варна, бул.“Генерал Колев“ №113, против Н. Й. Г., с ЕГН *****, с адрес: *****, представлявана от назначеният □ особен представител адв.Н.Г., с адрес на кантората: гр.Варна, ул.“Баба Тонка“ №12, оф.1, и Г. В. В., с ЕГН *****, с адрес: *****, с която е предявен иск с правно основание чл.422 вр. с чл.415, ал.1, т.2 от ГПК вр. с чл.430, ал.1 и ал.2 от ТЗ, чл.79 ЗЗД и чл.121, и сл. от ЗЗД, и чл.86, ал.1 от ЗЗД, за установяване на съществуването на солидарно задължение заплащане от ответниците на вземанията по Договор за ипотечен кредит “Домът“ №92/05.08.2010г., изменен и допълнен с Анекс №1 от 03.05.2012г., за които по ч.гр.д.№8158/2020г. по описа на Районен съд Варна са издадени Заповед за изпълнение №260205/09.09.2020г. и Изпълнителен лист №260679, а именно за установяване на дължимостта на сумата от 95483.86 евро, включваща: **-63199.48 евро**-просрочена главница по договор за ипотечен кредит и анекса към него, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на подаване на заявлението-15.07.2020г. до окончателното □ изплащане; **-28330.35 евро**-просрочена непогасена договорена лихва, начислена за периода 09.12.2015г.-06.07.2020г., дължима на основание т.1.6 от договора за кредит; **-1952.68 евро**-просрочени наказателни лихви за периода 11.01.2016г.-12.03.2020г., дължими на основание Раздел I, т.1.7 от договора за кредит; **-100.53 евро**-просрочени наказателни лихви за периода 14.05.2020г.-06.07.2020г., дължими на основание Раздел I, т.1.7 от договора за кредит; **-140.44 евро**-законна лихва върху главницата, начислена за периода 07.07.2020г.-14.07.2020г.; **-1264 евро**-непогасени комисионни управление за 2016г.,

2017г., 2018г. и 2019г. в размер на по 316 евро годишно, дължими на основание Раздел I, т.1.8.2.2 от договора за кредит; **-380.14 евро**-разноски за подновяване на ипотека и **-120лв.**, с еурова равностойност от 61.36 евро-разноски за връчване на покани за обявяване на кредита за предсрочно изискуем. Претендират се деловодни разноски.

Сочи се банкова сметка, по която може доброволно да се плати задължението с IBAN: BG90FINV915010PAL0ANFL.

В исковата и уточняващата, молби се твърди, че между “МКБ Юнионбанк“ АД, с ЕИК 831596033, чийто универсален правоприменник се явява ищецът и ответниците е сключен Договор за ипотечен кредит “Домът“ №92/05.08.2010г., изменен и допълнен с Анекс №1 от 03.05.2012г. Твърди се, че по силата на въпросния договор, на кредитополучателят Н.Г. и солидарният длъжник Г.В., при условията на солидарна отговорност е предоставен на банков кредит в размер 67000 евро, който е усвоен по сметка с IBAN: BG92CBUN91951040326074 /нов IBAN:BG88FINV915010UB326074/, открита на името на кредитополучателя, на два транша, съгласно чл.1.5 от договора, както следва: на 10.08.2010г. в размер на 60000 евро и на 23.12.2010г. остатък от 7000 евро. Соци се, че кредитът е следвало да се погаси, чрез 312 броя месечни анюитетни вноски, включващи лихва и главница, като крайният срок за погасяване на всички задължения е 15.09.2036г. Соци се, че съгласно т.1.6.1 от договора за първата година от срока на действие на същия, се дължи годишна фиксирана лихва в размер на 10.50 %, а след това непогасената част от главницата, се олихвява с плаващ лихвен процент, определен в размер на действащия шестмесечен EURIBOR плюс надбавка в размер на 925 базисни точки, но общо не по-малко от 10.50 %. Твърди се, че с Анекс №1 от 03.05.2012г. е уговорено намаляване на договорният лихвен процент при ползване на услугите, предоставени с пакет от банкови услуги с наименование “Пакет Удобство плюс“. Поддържа се, че съобразно уговореното в т.1.7 от договора за кредит при нарушаване на сроковете за погасяване на главницата, върху просрочената част от нея се дължи наказателна лихва, включваща лихвата за редовен дълг и надбавка от 1000 базисни точки начисляван на годишна база. Поддържа се, че към 14.07.2020г. е било просрочено плащането на 54 вноски съгласно Приложение №1-погасителен план към Договора за кредит и Приложение №2-погасителен план към Анекс №1, като кредитът е в просрочие от общо 1647 дни, считано от 11.01.2016г. Соци се, че основание т.8.2 във връзка с т.8.1.2 от договора за кредит при наличие на просрочени плащания банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Ето защо банката е обявила задълженията по кредита за изцяло и предсрочно изискуеми, за което е уведомила надлежно кредитополучателя Н.Г., чрез Писмо-уведомление на 28.08.2018г., връчено по реда на чл.47, ал.5 от ГПК чрез ЧСИ с рег.№892 при КЧСИ, както и солидарния длъжник Г.В., чрез Писмо-уведомление връчено по реда на чл.47, ал.5 от ГПК чрез ЧСИ с рег.№892 при КЧСИ. Твърди се, че тъй като длъжниците не са платили просрочените задължения в предоставеният им срок за доброволно изпълнение, банката е обявила кредита за изцяло и предсрочно изискуем, считано от 07.07.2020г. Твърди се, че на основание Раздел I, т.1.8.2.2 от договора за кредит, се дължи годишна комисиона за управление в размер на 316 евро,

като същата не е погасена за 2016г., 2017г., 2018г. и 2019г., съответно дължими са общо 1264 евро. Твърди се, че за обезпечаване на вземането, произтичащо от процесният договор, в полза на кредитора е вписана договорна ипотека, като на основание чл.6.2, Раздел II-Стандартни условия по кредита необходимите разноси за учредяване, подновяване и заличаване на обезпеченията, са за сметка на кредитополучателя. Поддържа се, че общия размер на платените разноси за учредяване и вписване на ипотека е 566.27лв., чиято еурова равностойност възлиза на 380.14 евро. Поддържа се още, че на основание чл.78 от ЗЗД ответниците дължат и разноските за връчване на покани за предсрочна изискуемост на ответниците чрез ЧСИ, чиито конкретен размер е 120лв. или 61.36 евро. Сочи се, че за събиране на вземането си по договора за кредит, на 15.07.2020г. банката е депозирала Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417, т.2 от ГПК, по което е образувано ч.гр.д.№8158/2020г. на РС Вана. Сочи се, че съдът е уважил заявлението и е издал в полза на ищеца исканите Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК и изпълнителен лист, въз основа на които е образувано изп.дело №20207190401260 по описа на ЧСИ с рег.№719 при КЧСИ, като в хода на изпълнителното производство не са постъпвали суми за удовлетворяване вземането. Твърди се, че тъй като връчването на заповедта за изпълнение на длъжниците, е станало при условията на чл.47, ал.5 от ГПК, за ищецът се е породил интерес да предяви настоящият иск за установяване на вземането си срещу ответниците. С уточняващи молби е извършена пълна индивидуализация на претендираните като общ размер вземания за лихви по отделно за съответните периоди и главници.

С постъпилият отговор на исковата молба от името на ответницата Н. Й. Г., се поддържа становище за неоснователност на претенциите, като се оспорва фактическото получаване на сумата по договореният кредит в размер 67000 евро. На следващо място се оспорва сбъдването на условията за настъпване на предсрочна изискуемост визирани в чл.8 от договора, като в условията на евентуалност се поддържа, че кредитополучателят не е информиран за това на предвидения в договора адрес за кореспонденция, който съгласно чл.1.15, б.„б“ за кредитополучателя е Гърция, Санторини, Ия-Тира, п.к.84702. Поддържа се още, че представените от ищеца доказателства за връчване на покана до ответницата, отправена до други адреси, на територията на РБ, не отговарят на условията на чл.47 от ГПК за редовно връчване. Оспорва се и редовността на връчването по отношение на солидарния длъжник Г.В., като се сочи, че по отношение на солидарния длъжник г-н А.Н. изобщо не е отправяна покана. Ето защо се поддържа, че не е настъпила претендираната от ищеца предсрочна изискуемост на кредита. На следващо място, се оспорва наличието на материалните предпоставки за настъпване на предсрочната изискуемост, тъй като се претендира възнаграждение /лихва/, която е начислена в нарушение на разпоредбите на чл.1.6 от договора и чл.4 от Анекс №1. Сочи се, че сумата за главница и лихва, посочена в ИМ за произволно избран период, е различна от сумата, посочена за същия период в погасителния план към Анекс №1. Поддържа се, че липсва яснота за механизма или методика на формиране на лихвата и кои обстоятелства са наложили подобно изменение на лихвата /чл.5 от Анекс №1/, както и дали това е обявено на останалите страни по договора по

предвидения ред в чл.7 от Анекс №1 с връчване на нов погасителен план. На следващо място се поддържа, че клаузата на чл.1.6 от договора относно формиране на възнаграждението на кредитодателя, е неравноправна по смисъла на чл.143 от ЗЗП, поради което евентуално нарушение от страна на кредитополучателя, състоящо се в забавено или липса на плащане на определена вноска, в много голяма степен се дължи на некоректното поведение на кредитодателя при формиране на собственото си възнаграждение, като неоснователно претендира такова в определено завишен размер, надвишаващо значително размера на печалбата му, за която са се съгласили с кредитополучателите към момента на сключване на договора. Твърди се, че клаузата, която допуска изменение на възнаграждението /лихвата/ само в посока нагоре, независимо че стойността на 6 мес. EURIBOR би могла да се промени и в посока надолу от посочената в чл.1.6.3 от договора стойност от 1 %, е в нарушение на правилата за добросъвестност, води до неравновесие между правата и задълженията на страните, и е във вреда на потребителя. Твърди се, че в процесният период 6 мес. EURIBOR е достигал стойност под минус 0.5 %, което формира разлика от 1.5 % пункта по-висока печалба за търговеца над и без това надвишаващата значително пазарните нива на лихвите по ипотечни кредити в този период надбавка от 925 базисни точки, съответно на 9.25 %. Поддържа се, че при отсъствието на тази клауза, за кредитополучателя вероятно не би станало невъзможно да обслужва кредита и че причина за неизпълнението, са извънредно завишени нива на възнаградителна лихва, определена едностранно и некоректно от страна на кредитодателя по смисъла на чл.83 от ЗЗД. Ето защо се поддържа, че клаузата на чл.1.6.2, с която се определя размер, не по-малко от 10.5 % е нищожна, на основание чл.143 от ЗЗП, респективно чл.3, ал.1 от Директива 93/13/ЕИО. Поддържа се, че изложеното се отнася и до изменението и допълнението с клаузата на чл.4 от Анекс №1, с което се определя намаляване на надбавката от 8 % /съответни на 800 базисни точки/, а клаузата за определяне на минимален праг на възнаградителна лихва от 9.25 % е неравноправна, в нарушение на пазарни правила и утвърдени професионални, и етични търговски практики. На следващо място се поддържа, че клаузата относно формиране на наказателна лихва е неравноправна, съответно нищожна по смисъла на чл.143, т.5 от ЗЗП. В условията на евентуалност се поддържат доводи за приложимост на разпоредбата на чл.86, пр.2 от ЗЗД до размера на действително претърпени вреди от страна на кредитора, да бъде начислена като неустойка наказателна лихва над размера по ЗЗД. Оспорва се размера на претендираната главница от 63199.48 евро, като се поддържа, че ако се приложи действително уговорения процент на възнаградителна лихва, ще се установи, че кредитополучателят е изплатил главница в по-голям размер. По изложените съображения се оспорва □ дължимостта претендираните договорена лихва в размер на 28330.35 евро, наказателна лихва в размер на 1952.68 евро, 100.53 евро и 140.44 евро. Прави се възражение за изтекла погасителна давност за лихвите начислени преди 15.07.2017г., т.е. 3 години преди датата на депозиране на заявлението по чл.417 от ГПК. Оспорва се размера на претендираните комисионни за управление, тъй като същият зависи от коректното прилагане на лихвеният процент, съответно изчисляване на лихвата и размер на погасена главница за съответната година. Оспорват се иските за разноси за подновяване на ипотека

и за разноси за връчване на покани, тъй като направата на тези разноси не е доказана, нито пък е уговорена в договора за кредит, за да се възложи в тежест на кредитополучателя. Поддържа се, че таксите по връчването, са изцяло за сметка на ищеца, защото изцяло в негова отговорност е как ще изпълни задължението си по уведомяване, както и дали и при какви цени ще използва услуги на трети лица. Ето защо се поддържа, че няма основание ищецът да ги претендира от кредитополучателя, дори последния действително да е в неизпълнение.

Непосредствено преди първото по делото открито съдебно заседание от ответника Г. В. В., е постъпила молба-становище, с която същият оспорва основателността на иска, тъй като вземането по договора за кредит, не му е обявено за предсрочно изискуемо, поради неспазване на нормативните изисквания за това. Оспорва изменението в договора, извършено с Анекс от 03.05.2012г., доколкото ответникът не е участвал при подписването му, а съобразно първоначалния договор, същият може да бъде изменян само с общото съгласие на страните. Твърди се нищожност на части от договора, поради неравноправност на клаузите определящи размера на БЛП, като са изложени подробни съображения. Поддържа се, че клаузите съдържащи уговорка за дължимост на наказателни лихви и комисионни, са неравноправни, респективно нищожни, като се прави и възражение, че е налице погасяване по давност. Оспорва се и иска за разносните направени по повод подновяване на ипотека и за връчване на покани. Моли се за отхвърляне на претенциите.

В съдебно заседание ищецът, чрез пълномощникът си, поддържа исковата молба. Моли за уважаване на иска и присъждане на деловодни разноси. С писмена защита доразвива съображения в подкрепа на становището си за основателност на иска.

Ответницата Н. Й. Г., представлявана от назначеният ѝ особен представител и ответникът Г. В. В., чрез пълномощникът си, поддържат становището си за неоснователност на претенциите, като с писмени бележки доразвиват доводи в негова подкрепа.

Съдът, след като прецени събраните в процеса доказателства, поотделно и в съвкупност, и въз основа на своето вътрешно убеждение, прие за установено от фактическа страна следното:

Настоящото производство се развива, след проведено заповедно такова по ч.гр.д. №8158/2020г. на РС Варна, където в полза на ищеца е издадена заповед за изпълнение парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК, с която е ангажирана солидарната отговорност на ответниците за процесните вземания, произтичащи от договор за ипотечен кредит, като предвид невъзможността за връчване на заповедта на длъжниците за кредитора се обусловил интереса да води специалният установителен иска по чл.422 от ГПК.

Видно е от приетите по делото доказателства, включително приложените по ч.гр.д. №8158/2020г. на РС Варна, че между “МКБ Юнионбанк“ АД /чийто универсален правопреемник, според вписванията в ТР, се явява ищеца/ от една страна в качеството на кредитор и от друга страна ответницата Г. като кредитополучател, ответника В. и А.Н. като

солидарни длъжници, е сключен Договор за ипотечен кредит “Домът“ №92/05.08.2010г. По силата на договора, банката се е задължила да предостави на кредитополучателя ипотечен кредит в размер на 67000 евро, с цел финансиране на покупката на недвижим имот, подробно описан в договора, като след придобиване на имота, същият следва да се ипотекира за обезпечаване на задължението за погасяване на кредита. Съгласно т.1.5 вр. с т.1.9 от договора кредита подлижи на усвояване от ответницата на два транша-60000 евро на 10.08.2010г. и 7000 евро на 23.12.2010г. Погасяването на кредита, следва да се извърши чрез 312 броя месечни анюитетни вноски, включващи лихва и главница, с падеж 9-то число на съответния месец с краен срок за погасяване-15.09.2036г. Съгласно т.1.6.1 и т.1.6.2 от договора, през първата година от срока на действие на същия, се дължи фиксирана годишна лихва в размер на 10.50 %, а след това непогасената част от главницата се олихвява с плаващ лихвен процент, определен чрез сбора на действащия шестмесечен EURIBOR плюс надбавка в размер на 925 базисни точки, но общо не по-малко от 10.50 %. Съобразно уговореното в т.1.7 от договора лихвата за просрочие /наказателна лихва/ по кредита, е размер на сбора от лихвата за редовен дълг и надбавка от 1000 базисни точки. Според т.1.8.2.2 от договора, след първата година, кредитополучателя дължи годишна комисиона за управление на кредита в размер определен в тарифата на банката. В т.1.15 от договора страните са посочили адресите си за контакт и кореспонденция за целите на същия, като за ответницата е посочен адрес в Гърция, Санторини, Ия-Тира, п.к.84702 и за ответника в гр.Варна, ул.“Братя Миладинови“ №142, ет.4, ап.13. На основание т.6.2 от договора необходимите разноски за учредяване, подновяване и заличаване на обезпеченията /в случая за вписване на договорна ипотека/, са за сметка на кредитополучател. В т.8 от договора е предвидена възможност за обявяване на вземането по договора за кредит за предсрочно изискуемо в случай на неизпълнение на задължението за погасяването му. С Анекс №1 от 03.05.2012г., който е сключен между банката, кредитополучателят и единият от солидарните длъжници-А.Н., е договорено ползване на пакет от 5 банкови услуги с наименование “Пакет Удобство +“, като при ползване на всички или част от услугите по пакета, уговореният лихвен процент се намалява с процент базисни точки, съответстващи на конкретната услуга. Към момента на подписване на анекса е признато ползването на три услуги, което е довело до намаление на лихвения процент със 125 базисни пункта или от 9.25 % на 8 %.

Като приложения към договора за кредит, са представени Погасителен план-Приложение 1, който носи подписи на кредитополучател и двама солидарни длъжници и отразява погасяването на кредита според първоначалните уговорки, и Погасителен план-Приложение 2, който носи подписи на кредитополучател и солидарният длъжник А.Н. и отразява погасяването на кредита според постигнатите с Анекса уговорки.

Установява се от представените препис от НА за учредяване на договорна ипотека от 05.08.2010г., ведно с приложения, че вземането по процесния договор за кредит е обезпечено с ипотека върху недвижим имот в полза на банката. С Молба за подновяване на вписана ипотека от 09.07.2020г., препис от която е приет по делото, срока на обезпечението е удължен с нови 10г. От приложените разходно-оправдателни документи, се установява, че

банката е заплатила общо сумата от 566.27лв. за удължаване на действието на ипотеката.

По делото с приети преписи от Покана-Уведомление от кредитора до ответниците-кредитополучател и солидарен длъжник, ведно с книжа по връчването изготвени от ЧСИ с рег.№892 в КЧСИ, от които е видно, че ищецът е предприел действия за обявяване на предсрочната изискуемост на вземането по процесният договор за кредит, поради допуснатата забава при погасяването му. Видно е от придружителните книжа-разписки, справки и констативни протоколи, че връчването е извършвано, чрез служители на ЧСИ, съобразно правилата на чл.47 от ГПК, като в детайли са описани обстоятелствата по връчването. Според ангажираните преписи от фактури банката е заплатила на ЧСИ сумата от общо 120лв. за извършените действия по връчване на поканите предсрочна изискуемост.

Според основното и допълнителното заключения по проведената в настоящото производство ССч.Е, които съдят кредитира като обективно и компетентно дадени, и неоспорени от страните, отпусната по процесният договор за ипотечен кредит сума общо 67000 евро, е усвоена на 2 транша-60000 евро на 10.08.2010г. и 7000 евро на 23.12.2010г. Общо извършените плащания за погасяване на задължението по договора за кредит в периода до 11.01.2016г., са в размер на 40941.63 евро, с които са погасени, както следва: 3800.49 евро-главница; 35312.44 евро-редовна договорна лихва; 194.68 евро-наказателна лихва и 1634.02 евро-годишни такси. При ползване на данните и условията за определяне на размера на лихвата по кредита, които са визирани в процесния договор и анекса към него и според възприетите погашения, общият размер на непогасените задължения за главници и лихви, възлиза на сумата от 93551.09 евро, от които: 63199.51 евро-главница, 28330.34 евро-редовна договорна лихва за периода от 09.12.2015г. до 06.07.2020г.; 2021.24 евро-наказателна лихва за периода от 11.01.2016г. до 12.03.2020г. и от 14.05.2020г. до 06.07.2020г., като за подпериода от 11.01.2016г. до 12.03.2020г. наказателната лихва е в размер на 1870.06 евро и за подпериода от 14.05.2020г. до 06.07.2020г. в размер на 151.18 евро. Дължимата законна лихва начислена върху главница от 63199.51 евро за периода от 07.07.2020г. до 14.07.2020г. е в размер на 140.44 евро. Вещото лице е дало заключение за стойностите на 6 месечен Euribor през периода 05.08.2010г.-15.06.2020г., съответно за изменението на договорният лихвеният процент през този период, като е изготвило погасителен план, съобразно въпросните стойности на възнаградителната лихва, без да се прилага ограничението за минимален праг на лихвата от 10.50 %. Съобразно въпросните лихвени проценти и данните за извършени плащания към 07.07.2020г. и при съобразяване на действието на извънредното положение, през което не се начислява наказателна лихва, изчисленият от вещото лице общ размер на дълга възлиза на 83495.55 евро, от които: 61859.27 евро-главница; 18723.96 евро-редовна договорна лихва за периода от 09.05.2016г. до 07.07.2020г.; 1721.49 евро-наказателна лихва за периода от 09.07.2016г. до 13.03.2020г. и 1190.83 евро-годишни такси за периода от 10.08.2017г. до 10.08.2019г. Вещото лице е установило, че различният начин на изчисление на възнаградителната лихва, съответно на погашенията по кредита, не влияят на размера на начислената наказателна лихва. Според заключението дължимата комисионна за управление на кредита през периода 2016г.-2019г.

/общо четири вноски/ възлиза на 1264 евро, като падежа на годишното задължение от 316 евро е 10 август на съответната година.

Въз основа на установеното от фактическа страна, съдът достига до следните правни изводи:

Съобразно принципа за разпределение на доказателствената тежест в гражданското съдопроизводство, закрепен в чл.154, ал.1 от ГПК, в настоящия случай ищецът следва да установи наличието на кредитно правоотношение, по което ответниците се явяват неизправна страна, настъпването на изискуемостта на вземането, както и размера на претенцията си. Ответниците от своя страна пък следва да докажат право-изключващите, - унищожавашите и -погасяващите си възражения.

От представените с исковата молба писмени доказателства, в частност Договор за ипотечен кредит от 05.08.2010г., изменен с Анекс от 03.05.2012г., чиято автентичност не е неоспорена от ответниците, се установява наличието на валидна облигационна връзка между страните по спора, като ответницата Г. има качеството на кредитополучател, а ответникът В. на солидарен длъжник. Установява се още, че погасяването на дълга по договора за кредит, е обезпечено с учредена договорна ипотека върху недвижим имот, част от който е собствен на ответницата. Заключението на вещото лице по ССч.Е, което също не е оспорено от ответниците, потвърждава, че ищецът е изпълнил задължението си да предостави на кредитополучателя договорената сума от 67000 евро, която е усвоена на два транша-на 10.08.2010г. в размер на 60000 евро и на 23.12.2010г. в размер от 7000 евро. Цитираното заключение установява, че последното плащане по дълга е извършено на 11.01.2016г., след което погашенията са напълно преустановени. Предвид продължителната забава на длъжниците, е възникнала хипотезата на т.8 от договора, респективно се е породило правото на кредитора да обяви предсрочна изискуемост на вземането.

Установява се от приетите преписи от покани до ответниците, в които е обективизирано нарочно волеизявление за обявяване на предсрочна изискуемост на задължението по процесния договор, ведно с книжа по връчването, че ищецът е предприел действия за обявяване на предсрочната изискуемост на вземането, поради допуснатата забава при погасяването му. Видно е от придружителните писма, уведомления, разписки и констативни протоколи, че връчването е извършвано, чрез ЧСИ, чиито служители, са изпълнили процедурата и оформили книжата, съобразно изискванията на чл.47 от ГПК. По конкретно извършена е справка за постоянният и настоящият адреси на ответниците, като с оглед факта, че въпреки няколкократните посещения в период от над един месец, включително в почивен ден, адресатите не са установени на съответния адрес, в това число е събрана информация за пребиваването /т.е. отсъствието/ на лицата, връчването е изпълнено на въпросните адреси, чрез залепени уведомления с указания за получаване на книжата в двуседмичен срок. Според отразяването в изготвените констативни протоколи за връчването, съответно разписките за връчване, при залепване на уведомленията, е пуснат и екземпляр от тях в пощенските кутии на постоянният и настоящият адреси на ответницата, а до тази на ответника на единственият му регистриран към този момент адрес, не е имало

достъп, съответно не е пуснато уведомление. Наред с това ЧСИ е извършил справка за трудовата ангажираност на ответниците, която не е дала положителен резултат, поради което не е предприето връчване по месторабота или местослуженето на длъжниците. По отношение на връчването следва да се има предвид, че съгласно чл.18, ал.5 от ЗЧСИ действията по връчването по реда на чл.37-58 от ГПК, в частност констатациите ЧСИ, респективно на служителят от кантората му, се ползват с материална доказателствена сила.

Съдът не споделя оплакването от ответницата, че е налице нередовност на връчването, доколкото няма данни същата да е търсена на адреса за кореспонденция отразен в процесният договор, а именно в Гърция, Санторини, Ия-Тира, п.к.84702. Посочването на адрес за кореспонденция не дерогира възможността за връчване на книжа на официално регистрираните настоящ и постоянен адреси на ответницата, още по-малко може да се приеме за нередовно връчване на тези адреси при положение, че те са предназначени за осъществяване на контакт с лицето от всички обществени и държавни институции. В този смисъл връчването извършено от ЧСИ, в качеството на длъжностно лице при условията на чл.37-58 от ГПК, удовлетворява формалните и съдържателни изисквания за редовност, респективно следва да бъде зачетена оповестителната му сила, т.е. да се приложи фикцията за узнаване от адресата.

Оспорването на редовността на връчването на солидарния длъжник В., се явява неоснователно, предвид гореизложените съображения, а това, че на другия солидарен длъжник А.Н. изобщо не е отправяна покана, е ирелевантно за спора. Солидарните длъжници, са обикновени другари, поради което неизвършените действия по отношение на един тях за събиране на дълга, не влияят на правоотношението на кредитора с останалите съдлъжници. Тук е мястото да се посочи, че изложените едва преди разглеждане на делото в о.с.з., оплакванията на ответника и в частност относно редовността на уведомяването, са несвоевременно направени, поради което не следва да се коментират. Освен това те са и неоснователни, защото в случая разпоредбата на чл.123 от ЗЗД е неприложима, тъй като обявяването на предсрочната изискуемост, е потестативно право, а не задължение.

Доводите, че не са съществували предпоставките за настъпване на предсрочна изискуемост на дълга, поради наличието на неравноправни клаузи, което води до различно съотношение на отделните елементи на задължението, респективно до погасяването им в размер различен от твърдения от кредитора, са неоснователни. Предвид установената със заключението на ССЧ.Е дата на преустановяване на плащанията по кредита-11.01.2016г., то към м.08.2018г., когато са предприети действия от банката за уведомяване за предсрочната изискуемост на вземането, длъжниците безспорно са се намирали в продължителна забава. Освен това според клаузите на процесният договор за настъпване на предсрочната изискуемост е достътъчно длъжниците да са допуснали забава в плащането, на което и да е задължения, като конкретните параметри на дълга, т.е. на задължението по пера, е въпрос който следва да бъде съобразен в процеса на окончателното му погасяване.

В заключение съдът намира, че в разглежданият казус са се сбъднали условията визираны в клаузите на т.8 от договора, поради допуснатата забава в плащанията, както и че е

налице редовност на връчването на уведомлението за обявяване на предсрочна изискуемост на вземането по процесният договор за кредит в съответствие с изискванията на чл.47 от ГПК, като за конкретен момент на узнаването, следва да се счете дата на изготвяне на съответният констативен протокол, или 20.06.2018г. за ответника В. и 30.01.2019г. за ответницата Г..

Предвид изложеното се налага изводът, че кредиторът е упражнил надлежно правото си да преобразува, съществуващите облигационни правоотношения, досежно периодичността и размерите на изпълнението на паричните задължения, посредством уведомяването на кредитополучателя и солидарния длъжник, съответно че е настъпил трансформирацият ефект волеизявлението му, досежно срока за издължаване и към момента на предявяване на иска по смисъла на чл.422 от ГПК /подаване на заявлението в съда/ вземането по процесния договор, е било изцяло изискуемо.

По отношение на размерите на дълга за главница и възнаградителна лихва, следва да се имат предвид данните установени от вещото лице в първоначалното му заключение.

Възраженията на ответниците за неравноправност, респективно нищожност на клаузата на чл.1.6 от договора, съответно на т.т.2, 3, 4 и 5 от анекса, въз основа на които се формира възнаградителната лихва, са неоснователни. Цитираните клаузи не са неясни и същевременно не позволяват на търговеца едностранно и без основание да променя условията на договора. Формирането на лихвата става на база фиксирана стойност и променлива надбавка, с определен неснижаем праг. Първата компонента посочена като “базисни точки“, е пояснена в т.4.6 от договора и в т.8 от анекса, а именно че една базисна точка е равна на 0.01 %, т.е. изчислението на фиксираната надбавка, се подчинява на ясна величина и прости аритметични правила. За променливата величина е избран 6 мес. EURIBOR, който съставлява референтен лихвен процент определян от валутния пазар в рамките на еврозоната, според конкретните обществено икономически условия, през съответния период. Въпросния показател съставлява обективна величина, която е извън контрола на кредитора, съответно предвижда ясна методика и условия за промяната на плаващият лихвен процент.

Обстоятелството, че е налице фиксиран минимален праг на лихвата, не обосновава извод, че размера на дължимото възнаграждение, съставляващо сбор от постоянен и променлив компонент, е поставен в зависимост от неясни критерии или фактори, намиращи се под въздействието на банката, или че клаузата предвижда възможност единствено за повишаване на лихвения процент.

По дефиниция на основание чл.430, ал.1 във връзка с ал.2 от ТЗ договора за банков кредит има възмезден характер, като заплащането на лихва, представлява насрещна престация на кредитополучателя за ползването на предоставените му парични средства. Липсва основание да се отрече право на банката отнапред да определи фиксиран минимален размер, който да й позволи да реализира разумно възнаграждение. Същевременно при така определената лихва, изначално е налице яснота в отношенията между страните относно този размер, като потребителят е узнал обхвата на своето задължение и е наясно, че ще

дължи възнаграждение, което не може да е по-малко от конкретно посочен в договора размер. Ето защо фиксирането на задължение за лихва в отнапред известен минимален размер не нарушава изискването за добросъвестност и не води до значително неравновесие между правата и задълженията на банката и на заемополучателя. Извън въпросният размер, обаче променливата компонента позволява както нарастване, така и намаляване на лихвата, като тези промени се влияят от пазарни принципи и каквито колебания, са установени от вещото лице по ССч.Е. В този смисъл не е налице уговорка във вреда на потребителя, тъй като законовата забрана за това, се ограничавала до неоснователното и едностранно изменение на цената на финансовата услуга от страна на доставчика.

Доводите на ответницата, че при формиране на възнаграждение си, кредитора е определил такова в необосновано завишен размер, надвишаващ значително размера на печалбата му, не са подкрепени с доказателства, а и не могат да бъдат споделени. Договореният лихвен процент не се отличава от обичайните за пазара към момента на постигане на съгласие между страните, като последвалите промени в исторически план, няма как да бъдат съобразявани. Освен това потребителите разполагат с възможността да искат предоговаряне на лихвеният процент, както това е станало при подписване на анекса от 03.05.2012г., или при отказ от страна на кредитора да потърсят финансиране от трето лице при по добри лихвени условия, като проявената в случая пасивност от длъжниците, не може да се тълкува и прилага в тяхна полза.

Оплакванията на ответницата свързани с липсва яснота кои обстоятелства са наложили изменение на лихвата с чл.5 от Анекс №1, както и дали това е обявено на останалите страни по договора по предвидения ред в чл.7 от Анекс №1 с връчване на нов погасителен план, са неоснователни. Въпросният анекс и израз на договорната автономия на страните и очевидно има за цел създаване на условие за ползване на по-ниски лихвени нива от длъжниците, т.е. договаряне на по изгодни условия за потребителите. Към анекса има приложен погасителен план, който е подписан от кредитополучателят и солидарният длъжник-А.Н., което опровергава втората част от оплакването.

Във връзка с доводите на ответницата за липсата на участие на солидарния длъжник-ответникът В. при сключване на анекса, освен изложеното относно самостоятелният характер на задълженията солидарните длъжници-обикновени другари, следва да се разгледа, макар и несвоевременното оплакване на ответника, че същия не е дал съгласие за предоговаряне на дълга, респективно че е освободен от отговорност на основание чл.124 от ЗЗД. Визираното в цитираната разпоредба подновяване на дълга има предвид договор за обективна новация по смисъла на чл.107 от ЗЗД. Наложилата се последователна и задължителна съдебна практика /пр. Решение №789/2002г. по гр.д.№2292/2001г. на ВКС, V г.о., Решение №130/24.03.2009г. по т.д.№650/2008г. на ВКС, II т.о., Решение №138/22.08.2013г. по т.д.№27/2012г. на ВКС, II т.о., Решение №210 от 22.12.2014г. по т.д.№4090/2013г. на ВКС, I т.о. и др ./, възприема становището, че способите за реструктуриране на даден кредит, включително разсрочването му и изменението на сроковете за плащане, не са индicia за подновяването му по смисъла на чл.107 от ЗЗД, защото освен задължителните предпоставки за новиране, включващи:

съществуване на валидно възникнало задължение, което се погасява; валидно възникване на нов дълг на мястото на стария; разлика между погасеното и новосъздаденото задължение, като двете трябва да имат различен предмет; намерение за новиране; способност за новиране от страните, новацията предполага още и нов елемент в състава на облигационното отношение, като разликата между новото и старото правоотношение трябва да засяга някои от съществените му елементи. При обективната новация новият елемент се отнася до предмета на паричното задължение-длъжникът поема по споразумението нов дълг с нов предмет или ново основание в замяна на старото по договора. В случая главните страни по договора-кредитополучател и кредитор, в рамките на общият размер на дълга /главницата/, са изменили в посока намаление, само размера на възнаградителната лихва и са предвидени опции за допълнително намаление /т.е. на по-изгодни условия/, като промени на вече платеното /т.е. за увеличение на дълга/ и на сроковете за плащане не са правени. Ето защо в случая с процесния анекс, не е осъществена новация, тъй като старият дълг не е погасен и не е извършена нито промяна в предмета, нито в основанието му. В резултат, от което следва, че солидарната отговорност на ответника, се е запазила и при действието на анекса.

Възражението на ответникът за погасяване на процесните задълженията по давност не подлежи на разглеждане, тъй като е направено след изтичане на преклузивният срок за това. Съгласно разпоредбата на чл.131 от ГПК възражението за изтекла погасителна давност от длъжника трябва да се направи в срока за отговор на исковата молба, след което ответникът губи правото да стори това по-късно. В случая възражението е направено едва след насрочване на делото в о.с.з., в резултат от което е и преклудирано. Дори обаче възражението да бе направено в срок, същото би било неоснователно по отношение на главницата и възнаградителната лихва, тъй като според възприетото в ТР от 21.01.2022г. по т.д.№5/2019г. на ОСГТК на ВКС, разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно /връщане на заем/, съответно при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б.„в” ЗЗД. Поради това при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да е разделено на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост.

Неоснователно е възражението за нищожност на клаузата за формиране на наказателна лихва, като противоречаща на морала или защото е неправопавна по смисъла на чл.143, т.5 от ЗЗП, тъй като задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Процесната клауза предвижда, че лихвата за просрочие /наказателна лихва/ по кредита, се формира от сбора от лихвата за редовен дълг и надбавка от 1000 базисни точки, или 10 %, която надбавка фактически съответства на размера на законната лихва. Както вече се посочи по-горе на кредитора се дължи възнаграждение за предоставения паричен ресурс за срока на ползването му. При изпадане в забава длъжника продължава да ползва отпуснатите му

средства като предварително определената и включена в съответната аниютетна вноски възнаградителна лихва не покрива допълнителният период на ползване. В резултат, от което е нормално кредитополучателя да продължи да дължи възнаградителна лихва, като с оглед просрочието, следва да заплати и обезщетение за забава си, чиито размер както се посочи, е приравнен на законната лихва. Така определената наказателна лихва не противоречи на добрите нрави и не може да бъде преценявана като нищожна или прекомерна. Това се дължи на факта, че щом според ЗПК, уреждащ кредитните правоотношения ползващи се с особена закрила от закона, годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута-чл.19, ал.4 от ЗПК, то в правоотношение, по което страните не се ползват с протекцията на ЗПК, не е недобросъвестно приложението на лихва в размер два пъти по-висок от възнаградителната лихва по договора за кредит, т.е. от около 10 % на 20 %.

Предвид изложеното неоснователни са и оплакванията за приложимост на чл.86, пр.2 от ЗЗД, респективно за ограничаване на неустойката-наказателната лихва до размера по ЗЗД.

От друга страна частично основателно, се явява възражението на ответницата за погасяване на задължението за наказателните лихви начислени преди 15.07.2017г. Въпросното вземане има обезщетителен характер поради което по отношение на същото приложение намира кратката тригодишна давност уредена в чл.111, б“б“ от ЗЗД, респективно погасени се явяват вземанията предхождащи периода от 3 години преди датата на депозиране на заявлението по чл.417 от ГПК, което е дало начало на настоящото производство. Изчислена на база констатациите на вещото лице отразени в приложението към първоначалното заключение на ССч.Е размера на погасената наказателна лихва за периода 11.01.2016г. до 09.07.2017г.-последната падежна дата преди настъпване на давността, възлиза на 1108.98 евро, респективно дължимият и размер за периода от 09.07.2017г. до 12.03.2020г. възлиза на 761.08 евро. Относно претенцията за периода на извънредното положение-от 14.05.2020г. до 06.07.2020г., давността няма значение като нейният размер 100.53 евро е по-малък от установения от вещото лице такъв-151.18 евро

За пълнота следва да се посочи, че възражението на ответницата ползва и съдлъжника, доколкото засяга общите юридически факти, касаещи погасяване на дълга при условията на солидарност.

Бланкетния характер на оплакването на ответника за нищожност на договорните уговорки за дължима комисионна за управление на дълга, налага да се извърши служебна проверка от съда за евентуално неравноправен характер на клауза от потребителски договор.

В настоящия процес се претендира комисионна за управление на кредита, дължима съгласно Тарифата на Банката и начислявана ежегодно, след първата година. По делото не се твърди и не е установено, срещу каква услуга се дължи комисионната и то в размер на надхвърлящ половин погасителна вноски. Ето защо съдът приема, че макар вземането да е наименувано комисионна, то срещу плащането му не се дължи никакво поведение или направени разходи от кредитора, а изискуемостта му настъпва автоматично, след изтичането на съответната календарна година. Изложеното обосновава извод за явно

несъответствие между задълженията на търговеца и задълженията на потребителя за плащане на комисионна за управление, при това ежегодна, съответно, че клаузата на т.1.8.2 от договора регламентираща въпросното вземане, е нищожна като неравноправна.

С оглед горното извършените от кредитополучателя погашения на комисионни, които според заключението на ССЧ.Е са в размер на 1634.02 евро, се явяват недължимо платени. Ето защо следва да се отнесат като плащания по най-обременителното задължение-това за главница, респективно нейният размер да се редуцира с посочената стойност.

Съдът не споделя оспорването на иска за разноски за подновяване на ипотека, тъй като по делото са ангажирани доказателства за направата на тези разноски, като дължимостта на същите е уговорена в т.6.2 от договора, според която тежестта за необходимите разноски за учредяване, подновяване и заличаване на обезпеченията, е на длъжниците. В резултат, от което претенцията за сумата от 380.14 евро, съставляваща разноски за подновяване на ипотека, следва да се уважи.

По отношение на доводите, че разходите за връчване на покани, следва да са за сметка на ищеца, защото негова е отговорността как ще изпълни задължението си по уведомяване и при какви цени ще използва услуги на трети лица, следва да се има предвид, че в случая направата на разходите е станала в резултат от поведението на длъжниците. Имено допусната от тях забава е станала причина за обявяване на предсрочната изискуемост на дълга, като невъзможността същите да бъдат открити, включително и в настоящото производство, е наложило да се ползват услугите на длъжностно лице, със специфични удостоверителни функции, на което е заплатен съответния хонорар предвиден по нормативен ред в тарифа, а не на пазарен принцип. Ето защо и на основание чл.78 от ЗЗД разноските по връчване на уведомлението за предсрочна изискуемост на кредита, изразяващи се в заплащане на възнаграждение на ЧСИ, следва да се възложат в тежест на ответниците, респективно следва да се уважи претенцията на за установяване на задължението от 120лв. или 61.36 евро.

В заключение от гореизложеното и при съобразяване с установеното лице в заключението на ССЧ.Е, по отношение на дължимите размери съдът намира, че иска за главница се явява основателен до размера от 61565.46 евро като за разликата до претендираните 63199.48 евро, следва да се отхвърли. Иск за просрочена възнаградителна лихва 28330.35 евро начислена за периода 09.12.2015г.-06.07.2020г., следва да се уважи изцяло. Претенцията за просрочени наказателни лихви за периода 11.01.2016г.-12.03.2020г. следва да се уважи за размера от 761.08 евро от като за разликата до 1952.68 евро, следва да се отхвърли като погасен по давност. Наказателната лихва за подпериода от 14.05.2020г. до 06.07.2020г., предвид диспозитивното начало, се дължи в претендираният в размер от 100.53 евро. Претенцията за законна лихва-обезщетение за забава по чл.86 от ЗЗД за периода от 07.07.2020г. до 14.07.2020г., следва да се определи върху основателният размер на главницата-61565.46 евро. Изчислен с помощта на калкулатор за законна лихва достъпен в правно-информационна система "Апис" размера на дължимото обезщетение възлиза на 136.81 евро, до който размер следва да се уважи претенцията, като се отхвърли за разликата

до претендираните 140.44 евро. Иска за установяване на дължимостта на комисионни управление за 2016г., 2017г., 2018г. и 2019г. в размер на 316 евро годишно или общо 1264 евро, следва да се отхвърли с оглед изводите за недействителност на клаузата, която предвижда заплащането им. Основателни се явяват и следва да бъдат уважени останалите две претенции за разноски за подновяване на ипотека в размер на 380.14 евро и за разноски за връчване на покани за обявяване на кредита за предсрочно изискуем в размер на 120лв. или 61.36 евро. Предвид основателността на претенцията за главница и на основание чл.86, ал.1 от ЗЗД, ответниците дължат законна лихва върху същата, считано от предявяване на иска /подаване на заявлението в съда/-15.07.2020г.

При този изход на делото и предвид указанията дадени с т.12 на ТР №4/2013г. ответниците, следва да бъдат осъдени да заплатят деловодни разноски за заповедното производство по правилото на чл.78, ал.1 и ал.8 от ГПК-според ангажираните доказателства за направени такива и съразмерно с уважената част от иска. Така изчислен размера на разноските, с включено юрисконсултско възнаграждение, възлиза на 3618.48лв. При същите условия в полза на ищецът, следва да се присъдят деловодни разноски за исковото производство в размер на 7009лв., включващи внесени ДТ и депозити за възнаграждение на особен представител и вещо лице, както и юрисконсултско възнаграждение. Макар в полза на ответникът да се дължат разноски съразмерно с отхвърлената част от иска, такива не следва се присъждат, поради липсата на ангажирани доказателства за реално направени такива, доколкото няма доказателства, че уговореният адвокатски хонорар е платен към датата на приключване на устните състезания.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА за установено, че Н. Й. Г., с ЕГН ***, с адрес: *****, и Г. В. В., с ЕГН *****, с адрес: *****, дължат солидарно на “Първа Инвестиционна Банка“ АД, с ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Драган Цанков“ №37, представлявано заедно от Н.Х.Н. и С.А.П., вземания по Договор за ипотечен кредит “Домът“ №92/05.08.2010г., изменен и допълнен с Анекс №1 от 03.05.2012г., сключен с “МКБ Юнионбанк“ АД, с ЕИК 831596033, чийто универсален правопреемник се явява ищецът, за които по ч.гр.д.№8158/2020г. по описа на Районен съд Варна са издадени Заповед за изпълнение №260205/09.09.2020г. и Изпълнителен лист №260679, както следва: -сумата от 61565.46 евро-просрочена главница по договора за ипотечен кредит и анекса към него, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на подаване на заявлението-15.07.2020г. до окончателното □ изплащане; -сумата от 28330.35**

евро-просрочена непогасена договорена лихва, начислена за периода 09.12.2015г.-06.07.2020г., дължима на основание т.1.6 от договора за кредит; - **сумата от 761.08 евро-просрочени** наказателни лихви за периода 15.07.2017г.-12.03.2020г., дължими на основание Раздел I, т.1.7 от договора за кредит; -**сумата от 100.53 евро-просрочени** наказателни лихви за периода 14.05.2020г.-06.07.2020г., дължими на основание Раздел I, т.1.7 от договора за кредит; -**136.81 евро-законна** лихва върху главницата от 61565.46 евро, начислена за периода 07.07.2020г.-14.07.2020г.; -**сумата от 380.14 евро-разноски** за подновяване на ипотека и -**сумата от 120лв.**, или 61.36 евро-разноски за връчване на покани за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, като **ОТХВЪРЛЯ претенциите за установяване на задължения**, както следва: -за главница за разликата над 61565.46 евро до претендираните 63199.48 евро, като неоснователна; -за наказателна лихва начислена през периода от 11.01.2016г. до 15.07.2017г. за разликата над 761.08 евро до претендираните 1952.68 евро, като погасена по давност; -за законна лихва върху главницата начислена за периода 07.07.2020г.-14.07.2020г. за разликата над 136.81 евро до претендираните 140.44 евро и -задължение за непогасени комисионни управление в размер на по 316 евро годишно за 2016г., 2017г., 2018г. и 2019г. или общо в размер на 1264 евро, дължими на основание Раздел I, т.1.8.2.2 от договора за кредит, като неоснователна.

ОСЪЖДА Н. Й. Г., с ЕГН *****, с адрес: ***** и **Г. В. В.**, с ЕГН *****, с адрес: *****, **да заплатят на “Първа Инвестиционна Банка“ АД**, с ЕИК 831094393, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Драган Цанков“ №37, представлявано заедно от Н.Х.Н. и С.А.П., **сумата от 3618.48лв.**, представляваща съдебно деловодни разноски за заповедното производство и **сумата от 7009лв.**, представляваща съдебно деловодни разноски за настоящото исково производство.

Банковата сметка, по която може доброволно да се заплати задължението е с титуляр: “Първа инвестиционна банка“ АД и с IBAN: IBAN: BG90FINV915010PAL0ANFL, BIC: FINVBGSF.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд Варна в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____